

Prædiken til 3. søndag i advent

Luk. 1, 67-80

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Johannes' far, Zakarias, blev fyldt med Helligånden og profeterede: »Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt og forløst sit folk. Han har oprejst os frelsens horn i sin tjener Davids hus, sådan som han fra gammel tid har forkyndt ved sine hellige profeters mund: at frelse os fra vore fjender og fra alle dem, som hader os, at vise barmhjertighed mod vore fædre og huske på sin hellige pagt, den ed, han tilsvor vor fader Abraham: at fri os fra vore fjenders hånd og give os at tjene ham uden frygt i fromhed og retfærdighed for hans åsyn alle vore dage. Og du, mit barn, skal kaldes den Højestes profet, for du skal gå foran Herren og bane hans veje og lære hans folk at kende frelsen i deres synders forladelse, takket være vor Guds inderlige barmhjertighed, hvormed solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for dem, der sidder i mørke og i dødens skygge, og lede vore fødder ind på fredens vej.« Drengen voksede op og blev stærk i ånden, og han var i ørkenen til den dag, da han skulle træde frem for Israel. Lukasevangeliet 1,67-80

Ban Herrens vej! Siger profeten.

Dalene skal blive hævet, højene skal blive sænket. Hvert fjeld og tinde skal brat forsvinde. Og det skal alt sammen ske, for at vi kan se Herrens herlighed, for at alle mennesker skal kunne se den. Det sker for vores skyld.

Zakarias fra dagens evangelium er en sådan vejbaner. Han er præst og gør tjeneste ved templet i Jerusalem. Det er hans pligt og hans opgave at bane vejen for Guds herlighed, så den kan skinne lys og klar for alle. Så langt så godt.

Der er imidlertid en mærkelig rest af gammeltestamentlig grumhed over begyndelsen på Lukas' evangelium, hér hvor vi møder Zakarias. Det, som er gået forud for dagens evangelium, og som måske også kan hjælpe os til bedre at forstå det, er følgende:

Zakarias er oppe i årene, ligesom hans hustru Elisabeth er det. De er ramt af den ulykke, at de er barnløse. Zakarias er som sagt præst, og han gør tjeneste i templet. Og en dag, mens han gør det, kommer Herrens engel Gabriel til ham og fortæller ham, at han

skal være far. Men da Zakarias hører dette glade budskab, så vil han ikke tro på det. I stil med de gammeltestamentlige profeter, der normalt forsøger at undslå sig, at undgå opgaven, at pege på andre for den sags skyld, så kan han ikke tro på, at Gud har besluttet sig for at vise ham denne velgering, at han skal have en søn. Så han tror ikke på Gud, og så slår englen ham med stumhed. Englen siger endda, ”fordi du ikke troede mine ord”; altså dog ikke Guds ord. Man fornemmer sådan lidt den underordnede officers ærgrelse over, at nu han endelig er blevet sendt i byen med en overordentlig betydningsfuld opgave, at han så ikke med det samme bliver troet på sit ord og behandlet med den fornødne respekt, som det Ord, han kommer med, egentlig gør ham fortjent til. Disse Ord burde have været selvindlysende klare og deres betydning synlige for modtageren. Hvad det altså så viser sig alligevel ikke at være.

Så Zakarias’ lovsang, altså dagens evangelium, det er de første ord, som Zakarias ytrer efter måneders stumhed, nu hvor hans otte dage gamle søn skal navngives. Og han bryder ud i en uforbeholden lovprisning af Gud. Gud er frelse fra fjender, fra angst og fra bekymring. Gud er opfyldelse af løfter, trofasthed mod den barmhjertighed, som er blevet stillet i udsigt. Og så er Gud trøst til alle dem, der plages af bekymringer, eller som med både evangeliets og salmedigterens ord ”sidder i mørke og i dødens skygge”.

Zakarias’ lovsang peger så selvfølgelig også

særligt frem mod hans egen søn, ham som vi kender som Johannes Døberen. Sønnen er den herold, der særligt skal bane Herrens vej og som får til opgave at pege hen på Kristus. På den måde træder Døberen frem som eksempel også for os andre. Johannes’ rolle bliver at pege på Kristus, ligesom det i al almindelighed også er den kristnes pligt at pege på Kristus og ikke på sig selv. ”Vi prædiker ikke os selv, men Jesus Kristus som Herren og os selv som tjenere for Jesu skyld”, skriver Apostlen i dagens epistel. Menneskers opgave må også være at pege hen på Kristus, og vi kan helt konkret gøre det ved at tage ham som forbillede og i det omfang, som det er os menneskeligt muligt, at leve vores liv i overensstemmelse med de bud, som han har givet os.

Men Zakarias fortæller os også, hvorfor det er, at vi skal fejre jul. For vi er midt i adventen, og vi venter på Kristi komme. Men hvad er det så, at Kristus kommer til jorden med? Det er med Zakarias’ ord barmhjertighed. Det er retfærdighed. Det er syndernes forladelse. Det er lys for dem, der sidder i mørke og dødens skygge. Og det er hjælp til at blive ledt ind på fredens vej.

Kristus er barmhjertighed og tilgivelse. Kristus er retfærdighed. Ikke bare den retfærdighed, som vi som mennesker normalt forstår som retfærdighed. Den som vi selv skal skaffe os, og som i øvrigt også mener, at vi har fortjent. Men noget mere. Kristus kommer til jorden for at retfærdiggøre os. Ikke for at retfærdiggøre sig selv. Mennesker prøver altid at retfærdiggøre sig selv, vores

beslutninger, vores handlinger. Kristus er den aktive retfærdiggørelse. Han er ham, som retfærdiggør. Som Luther fandt ud af, da han læste Romerbrevet én gang mere, er Gud ikke den strenge dommer, men er ham, som gør os retfærdige uden fortjeneste, men alene ved tro på Kristus. Det er det, som vi forstår ved syndernes forladelse: At der er én, der er villig til at se igennem fingre med al vores dårlighed og med al vores uduelighed. Også dér, hvor vi har måtte have svigtet, og selv dér hvor vores nærmeste ikke har meget lyst til at bære over med os. Og også dér, hvor vi selv er alt, alt for bevidste om vores utilstrækkelighed, og vi derfor har svært ved at tilgive os selv. Dét, der måske er det allersværeste at leve med. Dén tilgivelse er nødt til at komme udefra. Vi kan ikke tilgive os selv. Kristus kommer så som lyset for enden af tunnelen. Både her i vintermørket og i øvrigt, når vi sidder i dødsenglens skygge. Fordi han kommer til os med sine Ord om kærlighed og tilgivelse.

Og ordene burde, ligesom englens ord til Zakarias, være selvindlysende klare og deres betydning synlige for os modtagere. Hvad de altså så alligevel ikke er. Ligesom englens ord heller ikke var for Zakarias. Ligesom Zakarias har vi svært ved at tro på det. Det strider for voldsomt mod alt det, som vi godt ved med vores menneskelige fornuft. Det er for godt til at være sandt. Vi lever med vores daglige udfordringer og forpligtelser, der nogle gange også er ved at vokse os over hovedet. Det kan være de mægtige og eksistentielle spørgsmål, som ingen mennesker kan bære alene; det kan

være små ting, der tårner sig op, fordi vi i øvrigt er pressede. For nogle gange føles det jo som om, at vi er som græs. At al vores herlighed, formål og aktiviteter er som markens blomster, der visner. At det hele er håbløst og som om, at vi aldrig skal nå i mål med noget som helst.

For vi lever vores menneskeliv spændt ud mellem sorg og glæde, fortvivlelse og begejstring, synd og nåde. Og derfor kan Guds Ord være for meget, for besværligt, for realistisk til at vi også vil give os ud i at skulle tumle med det også og bøvle med at prøve at forstå det. Så er det lettere bare at afvise det. At lukke øjne og ører for det. Pakke det væk og prøve at overleve hverdagen.

Men vi skal undgå, at vi med vores fornuft bliver forargede på Gud og på hans Ord. Vi skal give plads til at lytte til det. Bane vej for det ved at hæve vores bekymrings dale og vores hovmods bjerge og vores bedrevidens høje. For måske er vi trængte, men ikke stængt inde. Måske er vi tvivlrådige, men ikke fortvivlede. Og derfor skal vi bane vejen ikke bare for os selv, men også for alle de andre.

At bane denne vej er ikke bare forkyndens, Zakarias' og Døberens, opgave. Det er enhver kristens opgave. Ikke bare at bane vejen for Herrens komme, og for at hans Ord kan trænge ind til os, men også at bane vejen for alle andre. Ikke bare for Kristi Ords komme til dem, men i det hele taget bane vejen for dem. Enhver af os kan bane vejen for andre ved at vise kærlighed og omsorg. At være menneske kan også være at være i

den ødemark, som profeten taler om. Vi skal kunne bane vej for andre ud af deres ødemark.

Trøst mit folk, trøst det! Siger profeten derfor også.

For det er nemlig den måde, hvorpå vi mennesker kan takke Gud. Vi kan kun gøre det ved at gøre godt over for andre mennesker. Over for Gud kan vi selv intet gøre, og vi skal heller ikke gøre noget. Vi kan ikke indynde os hos Gud. Vi kan og skal ikke forsøge at opnå noget hos ham. Det eneste, som vi kan gøre over for Gud er at takke og lovprise. Og det gør vi også ved at gøre plads til andre mennesker, ved at række ud og støtte, når det er nødvendigt. Ved også at være med til at bane deres vej gennem livet.

Så, kære Kristi venner: Vores opgave her i adventen, i julen og efter julen og resten af kirkeåret er at lovprise. Som Zakarias gjorde det, som Maria gjorde det, som englene og hyrderne på marken gjorde det. Og så er det, som Apostlen belærer os, ikke er forkynde eller prædike os selv, men at prædike Kristus. Altså som Døberen at pege hen på Kristus. Dvs. ved at række ud, at støtte og bære, at bane vejen for andre. Det er nemlig at bane Herrens vej. Ved at lade Ordet blive til handling.

Så bliver det nemlig sandt, hvad profeten spår, at Guds Ord forbliver til evig tid. Og så har vi for alvor grund til at sige: Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Peter Otken

Ledøje-Smørum

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 78: Blomstre som en rosegård

Nr. 85: Op Zion, at oplukke

Nr. 89: Vi sidder i mørket, i dødsenglens skygge

Nr. 86: Hvorledes skal jeg møde

Nr. 93: Nu vil vi os forsamle (mel. Mit hjerte altid vanker)

Nr. 80: Tak og ære være Gud

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk